

Előszó

A Nyíregyháza városához kötődő doktorjelöltek tudományos seregszemléje a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara, a Nyíregyházi Egyetem és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola közreműködésével 2016 őszén tizedik alkalommal kerül megrendezésre. A X. Jubileumi Nyíregyházi Doktorandusz Konferenciának ez alkalommal a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara rendezésében került sor, a MTA DAB Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szakbizottság Egészségtudományi Munkabizottsága és Gerontológiai Munkabizottsága közreműködésével.

Ezen a konferencián bármely Nyíregyházához kötődő doktoranda és doktorandusz tarthatott tudományos előadást, mindazon témákból, melyekkel foglalkozik. Az Acta Medicinae et Sociologica Szerkesztősége ebből a sokszínűségből kíván ízelítőt adni a lap tudományos és szakmai közösségének. Ezúton köszönjük a Doktoranduszok Országos Szövetségének hathatós anyagi támogatását, mely nélkül ebben a formában nem jöhetett volna létre a kötet.

Azzal a vállalásunkkal, hogy szerkesztett, lektorált tanulmány formájában nyilvánosságot biztosítunk a konferencia kiemelkedő előadásainak, részben ki kellett lépniünk lapunk hagyományos témáink közül, és helyet kellett biztosítanunk olyan témáknak is, amelyek alapvetően nem az Acta Medicinae et Sociologica hasábjain szoktak megjelenni. Az eredményeket látva a Szerkesztőség örömmel konstataulta, hogy jó döntést hozott.

Az aktuális kötet első tanulmányait az egészségtudomány területéről válogattuk be. Moravcsik-Kornyiczki Ágota és szerzőtársai a várandós nők egészségi állapotának változásaira fókuszálnak tanulmányukban. Ennek során számos, az egészségre és az egészségmagatartásra vonatkozó adatot dolgoztak fel. Három év adatain alapuló vizsgálatuk kapcsán amellet teszik le a voksukat, hogy a longitudinális vizsgálatok fontosságát a döntéshozóknak azzal is el kellene ismerniük, hogy azokhoz támogatást biztosítanak.

Majer Réka és munkatársai a neurokognitív zavarokban szenvedő betegek életminőségét, a betegségteher mértékét vizsgálták, melynek során az érdeklődésüket kiterjesztették a hozzátartozók terhére is. A neurokognitív zavarban szenvedő betegek körében nagyon magas gyakoriságban találtak neuropszichiátriai tüneteket, melyek előfordulási gyakorisága és súlyossága között erős szignifikáns kapcsolatot találtak az életminőség, a betegségteher és az inaktivitás között. Megállapították, hogy a magatartási és pszichés tünetek jelentős részei a demens

betegek tüneti képének, ezek meghatározzák a betegek életminőségét, és hozzájárulnak a hozzátartozó terhének alakulásához is.

A szülésznők munkával való elégedettségének vizsgálatával Gebriné Éles Krisztina és munkatársai a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karán folyó pályaszocializációs- és pályakép vizsgálatok nagymúltú sorát bővítik. Az ország tizenhárom kórházában dolgozó szülésznők körében végzett kutatásuk eredményei alapján a szerzők megállapították, hogy szülésznők összességében szeretik a hivatásukat, a munkakörülményeiket többnyire megfelelőnek tartják, segítik egymást a munkavégzés során, de személyes problémáikat kevésbé beszélnek meg kollégáikkal, kapcsolatuk általában a munkavégzésre korlátozódik, csak kevés szülésznő találkozik tervezetten munkahelyén kívül munkatársaival. Ennek ellenére mégis igen nagyra becsülik a munkatársi kapcsolatokat, és a pályaszeretet igen fontos részének tekintik azt.

Az egészségtudományokhoz a jog felől kapcsolódik Kiss János Márk, aki a kezelési szerződés koncepcióját vizsgálja. Összehasonlító elemzése kiterjedt a Közös Referenciakeret tervezetére, a német polgári törvénykönyvre – amely sok közös vonást mutat az egységes uniós modellszabályozással –, valamint a hazai Egészségügyi Törvényre. A szerző megállapítja, hogy beteg életét, testi épségét és egészségét, mint az emberi személyiség leglényegesebb elemeit érintő egészségügyi szolgáltatással összefüggésben őt megillető jogokat a vizsgált uniós dokumentumok némileg másképpen szabályozzák, mint a hazai dokumentumok, ugyanakkor a felek jogállása szempontjából ez nem bír jelentőséggel, hiszen az Eütv-ben katalogizált betegjogok ugyanúgy biztosítják a beteg autonómiáját és mellérendelt helyzetét.

A családokkal dolgozó szociális munkások szerepének jogi és szakmai elveit, szabályozását vizsgálja Katarína Chovancová. A doktoranduszi pályafutásának korai szakaszában járó szerző tanulmányában az elméleti háttér és a szociális munkások kompetenciáinak narratív tartalomelemzésen alapuló vizsgálata áll.

Takács Tamara az oktatási mobilitásra fókuszál tanulmányában, melynek fő kérdése, hogy az európai felsőoktatás mennyire biztosítja az átjárhatóságot. Az életútinterjúkon alapuló munkájában ugyancsak az elméleti háttér bemutatása kerül túlsúlyba, ugyanakkor a szerző már a kezdeti eredményei alapján is megállapította, hogy az oktatási rendszer jogi és gyakorlati átjárhatóságától függetlenül a hallgatói mobilitás alulfejlettsége okán a felkínált lehetőséget egyelőre még nem aknázzák ki a vizsgálatnak alávetett célcsoportban.

Ugyancsak az oktatás területét boncolgatja Nyilas Orsolya, aki egy nyíregyházi felzárkóztató képzés tanulságairól írt összefoglaló tanulmányt. Írásában a szerző nem csupán a képzésbe vont személyek perspektívájából vizsgálja meg a folyamatot, és annak hatékonyságát, hanem a felnőttképzés többi szereplőjét is „képhe hozza”, úgy a felnőttoktatót, mint tutort és a mentort.

X. Jubileumi Nyíregyházi Doktorandusz Konferencia legjobb előadásainak szerkesztett változatát egybegyűjtő kiadványa Szabó Dóra tanulmányával zárul. A szerző a kapcsolathálózat kutatások egyik új módszerével vizsgálta a holland és a Hollandiában letelepedett fiatal munkavállalók munka világába történő integrációját. A módszerválasztásból következően a vizsgálat a személyes kapcsolat-hálózaton keresztül zajló folyamatokra irányult, melyekről a szerző megállapítja, hogy ezek a hálózatok meglehetősen zártak: a holland kapcsolati térképekből hiányoznak a nem-holland szereplők, és viszont, a külföldiek kapcsolati térképeiből a holland kapcsolatok.

A tudomány egyik legnagyobb vonzereje – talán nem csupán a tudós lélek számára – annak sokszínűsége, és a sokszínűségből kibontakozó kapcsolódási pontok, valamint azok a friss ismeretek, amelyek talán csak picike darabkái lesznek egy nagy képnek, de talán tovább bontakoznak, jelentőségüket egyre nyilvánvalóbban megmutatják, hogy aztán meghatározó elemévé váljanak az adott területről összegyűjtött és megalkotott tudásunknak. A jelen kötetben szereplő, e lapokon kvázi kapcsolatba került szerzők mindegyike létrehozta már azokat a kicsinyke darabkákat – és mindegyikük előtt ott áll a lehetőség, hogy igazán jelentős eredmények bontakozzanak ki munkásságuk során.

A Főszerkesztő és a Szerkesztőség nevében sok sikert kívánva,

Dr. Hüse Lajos
szerkesztő

